

NAZARAŃSKI (99) ai

nazarański (59), **nazareński** (28), **nazarejski** (11), **nadzarejski** (1); nazarański *TarDuch* (2), *MurzNT* (5), *KromRozm II*, *KrowObr* (3), *Goski*, *PaprPan*, *MWilkJHist* (6), *CzechEp* (2), *ArtKanc* (2), *GrabowSet*; nazareński *BierRaj*, *SkarKaz*; nazarański : nazareński : nazarejski : nadzarejski *OpecŻyw* (9:2), *Leop* (7:1), *BibRadz* (-:1:1), *BielKron* (4:1), *RejPos* (7:-:2), *BudNT* (1:-:3), *CzechRozm* (2:-:-:1), *SkarŻyw* (1:3), *LatHar* (4:-:4), *WujNT* (-:18:2).

Wszystkie a oraz e jasne (w tym w drugim a 3 r., w trzecim 1 r. błędne znakowanie).

sg m N nazarański (32). ◇ G nazarański(e)go (11). ◇ D nazarański(e)mu (1). ◇ A nazarańskiego (7); -ého (4), -(e)go (3). ◇ G a. A nazarańskiego (14); -ého (3), -(e)go (11). ◇ I nazarańskim (14), nazarańskim *MurzNT* (2); -em : -em *MurzNT* (1:1). ◇ L nazarańskim (6). ◇ V nazarański (9). ◇ f D nazarański(e)j (1). ◇ n I nazarańskiem (2). ◇ pl N m pers nazarejscy (1).

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

1. Przymiotnik od hebr. *nāzir* 'człowiek wyodrębniony, wyróżniony'; *nazareus* *Vulg*, *PolAnt*; w funkcji rzeczownika (3) :

nazarański między kim (2): niechay [błogosławieństwa] będą ná głowie Iozephowej á ná wirzchu głowy Názaráńkiego między bracią swoią [*Gen* 49/26]. *BielKron* 18v.

a. Człowiek wypełniający ślubowanie Bogu, polegające na niestrzyżeniu włosów, nieprzyjmowaniu pewnych pokarów itp. (2) : [Samson] powiedział prawdę [...] / mówiąc: Iełtem Názareńki / ktoby mi włoły ná głowie ogolił / tenby mię tey mocy zbawił. *BielKron* 52.

b. Członek elity narodu; wybitny mąż, księżę itp. (1) : Názareyfcy iego [ludu mojego] czyłtfczy byli niż śnieg / á bielszy niż mleko *BibRadz Thren* 4/7.

2. Przymiotnik od n-loc Nazaret (96) :

a. W funkcji rzeczownika: nazaretanin (tłumaczenie łac. sb mającego formę równobrzmiącą z ai) (2) : Pothym [św. Jozef] [...] wrocił sie [...] do Galileey / á tám w Názáreth miałthećzku miełzkał / przeto Názaráńkim był wezwan. *BielKron* 138v, 138v marg.

a. O Jezusie Chrystusie (też od hebr. *nāzir*) (93) :

Zestawienie: »Jezus (Chrystus) Nazarański« = *Iesus Nasareus* *PolAnt*, *Vulg* [szyk 82:1] (83): *BierRaj* 21; Pilát chtzątz wždy pułcitz milégo Iezuła / rzékl ijm: A tzoż wczynię z Iezufem Nazarańkim. *OpecŻyw* 124; Iezuła śfukácie / Nazareńkié⁸⁹ vkrzyżowanego *OpecŻyw* 165, [61]v, 83, 105 [2 r.], 124 [2 r.], 133v, 139v, 167v; *TarDuch* D, D5v; virzała go [Piotra] druga i rzecze tym ktorzy tam byli. Iten był z Ieufem nazarańkiem *MurzNT Matth* 26/71, *Mar* 10/47; *KromRozm II* t4v; *KrowObr* 52v, 145v; *Leop Luc* 4/34, 18/37, *Ioann* 19/19, *Act* 2/22, 3/6, 22/8, ZZ3v; A gdy vłtyłzał iż tho był on Iezus Názareńki / poczał wołać mówiąc *BibRadz Mar* 10/47; *Goski* A7; *BielKron* 464; *RejPos* 22, 66, 68, [108], 111, 284v, 285; Y ty z Názareyfkim Iezufem byłeś. *BudNT Mar* 14/67, *Mar* 16/6, *Luc* 4/34; tedy to tak Bog śprawił / że Iezus w Nádzárecie mieście wychowan y Nádzareczykiem od kwiatká á nie od onych Názareczykow co włołow niełrzygli iáko niektorzy mniemáli názwany był. [...] co nańnádniew z Zydowłkiego Mátheuła káždy / y z onego tytułu po Zydowłku pińanego Iezus Nádzáreyfki Krol Zydowłki / poznać może. *CzechRozm* 144v, 67, 82; *PaprPan* B; *SkarŻyw* 80, 397, 457, 458; A toli łobie gadawa Ieden drugiego pytawa. O Iezuście

Názáránłkim *MWilcHist* I4v, D3v, E, H, Hv, I4; *CzechEp* 311 [2 r.]; Iezu Kryłte Názáránłki/ prośi cie lud krześciánłki *ArtKanc* R20v, F18; *GrabowSet* T2v; *LatHar* 5, 696, 710, 728 [2 r.], 734; *WujNT* 68, *Matth* 26/71, *Mar* 1/24, 10/47, 14/67 (18); Iam iełt IEZVS Názáreńłki/ on com fię w Názáret wychował. *SkarKaz* 243a.

a. *W funkcji rzeczownika: nazaretanin lub nazarejczyk (tłumaczenie łac. sb mającego formę równobrzmiącą z ai); Nasaraeus PolAnt, Vulg (10) : MurzNT 6 marg, 8v [2 r.]; Leop YY4v; RejPos 25v; (aby fie łpełniło co rzečno przez proroki/ iż Názáreyłkim zwan będzie.) BudNT Matth 2/23; LatHar 553 [2 r.]; WujNT przedm 6, Matth 2/23.*

b. *Wchodzi w skład derywatu kompleksowego od zestawienia „Jezus Nazaranski” (2) :*

Wyrażenie: »sekte nazarańska« = chrześcijaństwo (o pierwszych chrześcijanach w Judei) (1): otóř my teras tego męřá zarázáiącego [tj. Pawła] vchwycili/ ktory [...] iełt wodzem ku tey fekcie Názáránłkiey [sectae Nazarenorum renorum Vulg Act 24/5] KrowObr B2v.

Cf NAZAREJCZYK, NAZAREUSZ, NAZAREUSZOW